

Storstockholms
brandförsvär

Tillfällig övernattnng

Vägledning om åtgärder vid tillfällig övernattnng.

Storstockholms brandförsvär är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänsten åt tio kommuner: Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker.

Diarienummer: 4109/2024

Vägledning om åtgärder vid tillfällig övernattning

Dokumentnummer: VL2013-02

Diarienummer: 4109/2024

Giltighet: Kommuner inom Storstockholms brandförsvär

Berörda regelverk: Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Senast reviderad: 2024-12-02

Beslutad: 2013-01-16

Upprättad/ reviderad:	Upprättad/ reviderad av:	Granskad av:	Beslutad av:	Huvudsaklig förändring:	Namn
2013-01-16	Leif Grönlund	Karin Sognevik Elisabeth Andrén	David Nyman	Nytt dokument	VL2013-02
2024-12-02	Robert Petersen	Elisabeth Andrén	Petronella Norell	Uppdatering	VL2013-02

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
Allmänna brandskyddskrav i lokaler för tillfällig övernattning.....	5
Rekommenderat brandskydd i lokaler för tillfällig övernattning	6
Brand och utrymningslarm	6
Utrymningsvägar.....	6
Vägledande markering	6
Släckutrustning	6
Placering av sängar eller liggunderlag	7
Information till deltagare	7
Ansvar och organisation.....	8
Fastighetsägaren.....	8
Hyresgästen	8
Övrigt.....	8
Tips till dig som ska arrangera en tillfällig övernattning	9
Kontrollera innan övernattning	9
Förslag på ordningsregler	9
Förslag på kontrollpunkter vid övernattning.....	9

Inledning

Storstockholms brandförsvär (SSBF) får ofta frågor om vilka krav som gäller vid övernattning i byggnader och lokaler där övernattning normalt inte sker. Det handlar till exempel om skolor, idrottshallar, klubbstugor och andra samlingslokaler, men det kan även gälla rum för tillfälliga övernattningar som iordningsställs i flerbostadshus.

Övernattningar sker i samband med skolresor, cuper, läger eller olika kursverksamheter arrangerade av idrottsföreningar. Det kan också handla om så kallad pedagogisk övernattning på förskolor eller skolor alternativt att man övernattar på den egna arbetsplatsen, i klubbstugan eller i andra iordningsställda övernattningsrum. I de senare fallen har de övernattande oftast en god lokalkännedom.

Vägledningen beskriver de förutsättningar som SSBF anser bör uppfyllas i samband med tillfällig övernattning. Om brandskyddsnivån är lägre kan SSBF komma att ställa krav på att kompletterande åtgärder vidtas i samband med tillsyn.

Det är viktigt att betona att ansvaret för brandskyddet ligger på den som äger och upplåter byggnaden och på den som arrangerar övernattningen.

Allmänna brandskyddskrav i lokaler för tillfällig övernattning

I alla lokaler där övernattning sker måste alla ha möjlighet att utrymma säkert vid en brand. Detta gäller oavsett hur många som övernattar och om övernattningarna sker återkommande eller vid enstaka tillfällen. På hotell och i andra förläggningar där övernattning sker återkommande säkerställs detta genom att huset är byggt och anpassat för ändamålet enligt Boverkets byggregler. I andra typer av byggnader där övernattning sker, vid enstaka tillfällen, behöver oftast kompletterande åtgärder vidtas för att kunna erbjuda ett godtagbart skydd.

Vid stora arrangemang eller om övernattning sker på andra plan än markplan eller för flera, av varandra oberoende, grupper samtidigt bör en sakkunnig inom brandskydd kontaktas för rådgivning.

Övernattning bör inte ske i lokaler med hög brandbelastning, där risken för brand kan betraktas som särskilt stor som exempelvis i slöjdsalar, teknikrum eller förrådsutrymmen och inte heller på vindar eller källare.

Vid övernattning bör de övernattande ha möjlighet att larma 112.

Rekommenderat brandskydd i lokaler för tillfällig övernattning

Skyddet som bör finnas i lokaler för tillfällig övernattning kan sammanfattas i följande rubriker.

Brand och utrymningslarm

Ett brandlarm som via larmsignal väcker de sovande är en grundförutsättning vid all tillfällig övernattning. När det handlar om ett fåtal övernattande (max 25 personer) eller när övernattning endast sker i rum i markplan som har tillgång till fönster, räcker det med brandvarnare i övernattningsrummet.

Om övernattning sker i flera rum behöver varje rum vara försedd med brandvarnare. I dessa fall bör brandvarnarna vara seriekopplade.

Om övernattning sker på andra plan än i markplan är det lämpligt att förse även korridorer och utrymmen utanför övernattningsrummen med seriekopplade brandvarnare.

Utrymningsvägar

Det måste alltid finnas minst två, av varandra oberoende utrymningsvägar. Utrymningsvägarna ska vara lätta att öppna inifrån utan nyckel eller andra verktyg.

Då ett fåtal personer övernattar i markplan kan fönster utgöra den alternativa utrymningsvägen. De ska då vara lätta att öppna och utformade så att en utrymning kan ske säkert.

Om övernattning sker på annat våningsplan eller i rum där fönster inte går att använda måste möjligheten till säker utrymning säkerställas på annat sätt. Detta är normalt bara möjligt om det direkt utanför övernattningsrummet finns en korridor eller liknande med en utrymningsväg (trapphus) i varje ände. Korridoren måste vara fri från hindrande och brännbart material och alla dörrar mot korridoren måste vara stängda. Detta för att minimera risken att korridoren rökfylls av en brand från ett intilliggande utrymme innan alla hunnit ta sig ut.

Vägledande markering

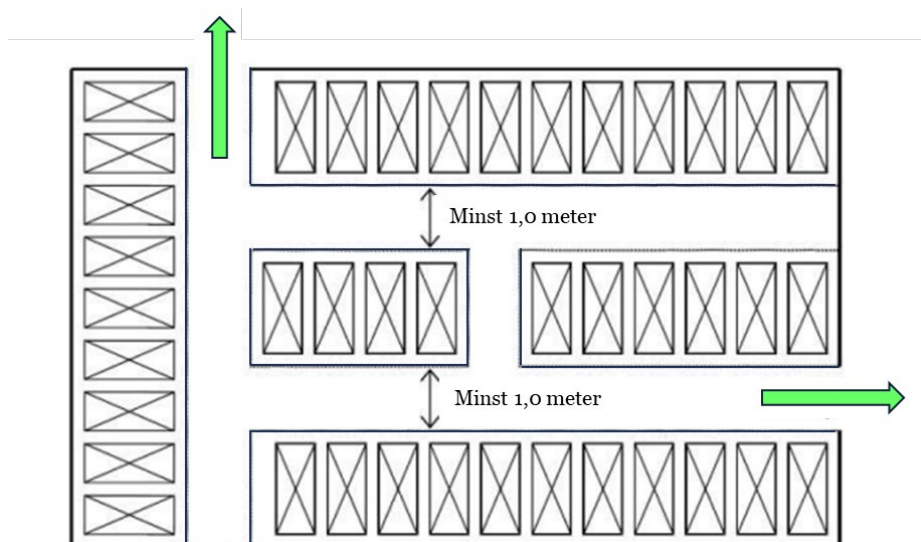
Vägen ut ska vara försedd med genomlysta eller belysta utrymningsskyltar. Om utrymning sker via korridorer eller liknande bör dessa vara försedda med allmänbelysning.

Släckutrustning

Det ska finnas handbrandsläckare eller inomhusbrandposter som är väl utmärkta och lätta att få fram. Det bör inte vara längre än 25 meter mellan handbrandsläckare.

Placering av sängar eller liggunderlag

Anpassa antalet sovande till rummets storlek. Lämna gångar mellan sovplatserna med lämplig intervall för att säkerställa så att alla har fri väg till utrymningsdörr och fönster. Detta bör kontrolleras dagligen av ansvarig på plats.

Figur 1 Exempel på placering av sovplatser i mindre lokal.

Information till deltagare

I rummen för övernattning ska det finnas ett anslag med information och det är viktigt att ledare går igenom denna med alla deltagare.

- Uppdaterad utrymningsplan.
- Byggnadens namn och adress.
- Information om åtgärder vid brand.
- Kontaktpersoner för lokalen.
- Ordningsregler vid övernattning.
- Hur många som får sova i lokalen och gärna en ritning på hur madrasser får placeras.

Ansvar och organisation

Fastighetsägaren

Det ligger normalt på byggnadsägaren eller uthyraren att se till att lokalen är lämplig för övernattning. Det är även uthyrarens ansvar att se till att hyresgästerna känner till de regler och förutsättningar som gäller för den tillfälliga övernattningen.

Hyresgästen

Hyresgästen ansvarar för säkerheten och ska säkerställa att ledarna har tillräcklig kunskap, att givna förutsättningar beaktas och att ordningsregler följs. Det är viktigt att den ansvariga känner till larmets funktion, utrymningsvägar, återsamlingsplats och vilka rutiner som gäller vid ett tillbud.

Övrigt

När lokaler som inte är anpassade för övernattning ändå används för övernattning har de som arrangerar övernattningen och de ledare som är på plats ett stort ansvar. Om det är många människor som övernattar eller om deltagarna främst är barn och ungdomar rekommenderar SSBF att brandskyddet kompletteras med en vaken vakt. Det gäller även om övernattningen sker i annat än markplan. Brandvakten ska ha kunskap och god kännedom om brandskyddet och larmorganisationen på platsen.

Tips till dig som ska arrangera en tillfällig övernattning

Kontrollera innan övernattning

Innan ni ska övernatta i en lokal är det bra att kontrollera:

- Att fastighetsägaren tillåter övernattning i lokalerna och vilka förutsättningarna är.
- Hur många som får sova i lokalen.
- Om ni behöver ha en person som är vaken på natten och vilka uppgifter den personen ska ha.
- Att de som är ansvariga på plats har kunskaper gällande utrymning, släckutrustning och hur larmet fungerar?
- Att brandlarmet fungerar. Prova brandvarnare eller fråga uthyraren.
- Att det finns två, av varandra fria och oberoende, utrymningsvägar.

Förslag på ordningsregler

I rum för övernattning bör det finnas ett anslag med information om att:

- Rökning och hantering av öppen låga är förbjudet i hela byggnaden.
- Håll korridorer och utrymningsvägar fria. Blockera aldrig utrymningsvägar eller korridorer med exempelvis bord och stolar.
- Laddning av mobiltelefoner och datorutrustning får endast ske dagtid.
- Laddning av cyklar, elsparkcyklar och andra elfordon får endast ske utomhus.

Förslag på kontrollpunkter vid övernattning

Vid övernattningstillfället ska de som är ansvariga kontrollera att:

- Placering av sovplatser inte hindrar en utrymning.
- Korridorer och utrymningsvägar inte är blockerade.
- Inget brännbart material finns i utrymningsvägarna.
- Laddning av cyklar och elsparkcyklar inte sker i lokalen.
- Alla har fått information om hur utrymning och återsamling vid en brand ska ske.
- Dörrarna går att öppna utan nyckel.
- Utrymningsvägarna är skyltade.
- Belysningen i utrymningsvägen fungerar.